

Viết về Người Một Thời

Thụy Vi

Vừa nhận được tấm hình mới nhất của nữ văn sĩ do một người bạn từ Saigon gửi qua khiến tôi nảy ra ý định viết về những người đàn bà nổi danh một thời. Viết về người khác không phải là một việc khó; viết [để] lọt trần được một vài bí ẩn của họ, [liệu] có vẻ tàn nhẫn quá chăng? Vì thế ghi viết về họ; tôi cố gắng viết phớt qua những sự kiện trung thực; một vài nếp sinh hoạt nổi bật -- hoặc, qua lời người trong cuộc; hoặc, từ những bài viết khả tín.

Tấm hình tôi vừa nhận được, là tấm hình bà Nguyễn thị Hoàng chụp mấy năm gần đây. Lâu rồi không gặp; giờ nhìn lại, thấy cung cách bà vẫn như ngày xưa -- là thứ dáng dấp trưởng giả cấp tiến của Paris; đã có ít người cố bắt chước cho giống. Bà Hoàng tuy không đẹp; [mỗi] khi xuất hiện, bao giờ cũng tạo cho mình một nét riêng, với lối chụp hình huyền ảo, huyền hoặc. Trong hình bà Hoàng đội chiếc nón rộng vành, màu đen che khuất một góc mũi gãy, trên khuôn mặt nhỏ nhắn, với đôi mắt tô mí thật đậm, cổ tinh khép hờ; để che giấu nét già nua, mệt mỏi + nụ cười mỏng, tinh quái; trong chiếc áo len màu lá úa, ôm sát thân hình gầy, đẹp; nhưng mềm mại.

Khác với 2 nữ văn sĩ Linh Bảo - Nguyễn thị Vinh, từng được kể ái mộ văn chương dẹt biết bao huyền thoại, đẹp để mê hồn, bà Nguyễn thị Hoàng thì trái lại; ngay từ tác phẩm đầu tiên trình làng, [Vòng tay học trò] đã gặp biết bao điều tai tiếng. Trước khi Vòng tay học trò dậy sóng trên báo Bách khoa (khoảng 196-62); thì, trước đó, bà Hoàng được nhiều người biết tới qua một scandale sôi nổi tại thánh phố Nha trang.

Theo anh K..., một người hàng xóm với bà Nguyễn thị Hoàng ở đường Hùng vương/ Nha trang kể lại: "*vụ án đầy tai tiếng này được dàn xếp êm thấm; ngoài sự giao hảo của những người lớn có chức quyền, giữa những người, như ông chánh án Nguyễn hữu Thứ; cựu giáo sư Khải Định trường Quốc học/ Huế; ông Nguyễn văn Hoàng, trưởng ty Học chánh, thân sinh bà Nguyễn thị Hoàng; cùng với ông Cung giữ Nguyễn, hiệu trưởng Trung học bán công Lê quý Đôn kiêm giáo sư dạy Pháp văn trường Võ Tánh Nha trang và lời thú nhận cam đảm của bà Nguyễn thị Hoàng: 'ông Cung giữ Nguyễn không có lỗi trong vụ này; lỗi là do tôi du dỗ ông ta, khi theo học thêm lớp Pháp văn tại nhà; vì, tôi muốn có một đứa con thông minh, xuất chúng; như ông ấy!'*"

Đứa con gái [của bà Hoàng có] với ông **Cung giữ Nguyễn** sinh ra được bà Nguyễn thị Hoàng đặt tên Cung-giữ Nguyễn Hoàng giao cho bà vợ chính thức của ông Cung giữ Nguyễn nuôi dưỡng. (bà vợ ông Cung giữ Nguyễn không thể có con.) Trong những ngày tang lễ của ông Cung giữ Nguyễn (vào tháng 11/2008); cô con gái Cung-giữ Nguyễn Hoàng phục tang, ôm bát nhang đi trước linh cữu của ông.

Theo Hồ Trường An trong cuốn Giai thoại Hồng; bà Nguyễn thị Hoàng lên Dalat để dạy học; bà lại dan díu với một học trò, tên Mai tiến Thành. Khi cả 2 về Saigon, cuộc tình vẫn tiếp tục; rồi mang thai, sinh một gái nữa; đặt tên Mai Quỳnh Chi. (giao cho mẹ Mai tiến Thành nuôi). Bà Nguyễn thị Hoàng là mẹ thật, nhưng không bao giờ đặt chân tới thăm con. Đây, chính là mối tình bà Nguyễn thị Hoàng đã dựng nên **Vòng Tay Học Trò**. Mặc dù tay học trò Mai tiến Thành là nhân vật có thực, đã từng được gặp mặt ông Hồ Trường An + một số nhà văn khác nữa. Có lần Mai tiến Thành được ông Hồ Trường An dẫn đến thăm bà Nguyễn thị Hoàng (khi đang sống với chồng, Nguyễn-Phúc Bửu Sum) -- nhưng mới đây; trả lời một bài phỏng vấn trong nước, bà Nguyễn thị Hoàng tâm sự:

"... chuyện mình viết là chuyện tình bé tấc; và đi xuống. Trong đó; những vai nữ bao giờ cũng khát khao đi tìm một đời sống thật của mình; nghĩa là, tìm kiếm chính mình. Những nhả vật nữ lang thang, bất định; và xa rời với phận sự gia đình. Chất liệu lấy từ những năm bất ổn,, lênh đênh trong cuộc đời đã qua của mình; đôi khi được ráp nối với những câu chuyện thời sự + với một phần tưởng tượng, phóng tác, vẽ vời ... , ráp lại thành truyện. Không biết bên đàn ông thì sao; chứ cánh đàn bà, thường mắc phải cái này; là có những nét của nhận vật; hoặc, chính; hoặc, phụ; thế nào cũng hắt bóng cá tính thói quen, đường nét, vóc dáng của tác giả. Riêng về 'Vòng tay học trò'; nếu bảo là thực, cũng không hẳn là thực; mà bảo không thực, thì ... cũng chẳng phải là thế. Dư

luận trọn lẫn tiểu thuyết của mình + đời sống thật. Cũng vì thế; có những tiếng ác ý lao xao về đời sống của mình. Cho nên: 'chỉ có cách là phải thân nhiên' ..."

Có lẽ trong số những nữ văn sĩ nổi tiếng ngày xưa, cuộc đời + tình cảm bà Nguyễn thị Hoàng truân chuyên nhất bởi, bà không thỏa mãn những khát khao. Lối sống của bà lúc nào cũng nghi vệ màu mè; mặc dù thực tế vào 1970, bà phải bỏ Saigon về sống trong một ngôi nhà nhỏ tại miền quê Long xuyên (Nam bộ) bà đặt tên thật thơ mộng 'Trại Đá Mềm', để trốn nợ.

Hãy nghe bà than thở:

" ... từ năm 1966 đến 1969, mình viết liên tục, theo những 'đơn đặt hàng'. Trong thời gian này, mình viết rất nhanh có khi viết 2, 3 truyện cùng một lúc ... rồi thì, lại buồn chán, mệt mỏi, kiệt sức; và, mất hoàn toàn tinh thần làm việc vì, trong suốt những năm dài liên tục, mình chỉ sống với bốn phận làm vợ, làm mẹ + gánh vác kinh tế gia đình. Cái nguồn sống riêng phần nín lại, bị khô héo đi. Sau một chuyến đi vào 1970; mình lấy lại được hứng khởi; và, phần không nhỏ cũng vì 5 đứa con, một đòi hỏi lớn về kinh tế gia đình, nên phải tiếp tục viết. ... Do đó, chưa có quyền nào coi như được viết từ tim óc mình. Những cuốn đã xuất bản: 'Về trong sương mù', 'Một ngày rồi thôi', 'Vực nước mắt', 'Cho đến khi chiếu xuống', 'Tuần trăng mặt màu xanh', 'Cuộc tình trong ngục thất' v...v ..."

Cũng theo ông Hồ Trường An, bà Nguyễn thị Hoàng viết như gió táp mưa sa lại không thềm đọc lại những gì đã viết: 'ngòi bút của chị như cuồng lưu, như ngựa phi đường xa, lướt phom phom; không có gì ngăn nổi'. Vậy mà, bà Nguyễn thị Hoàng vẫn có thì giờ chăm sóc các con, dọn dẹp nhà cửa, đảm đương việc bếp núc. Ông Nguyễn-phúc Bửu Sum, chồng bà Hoàng hết trốn lính bị tội đào ngũ rồi bị bắt, rồi đào ngũ, không làm ăn gì được. (ông Bửu Sum có họ hàng, vai cô cậu; với họa sĩ Nghiêu Đề.)

Chúng ta thử đọc 'Chuyện tình trong ngục thất', sẽ rõ một đoạn đời cũ của bà Nguyễn thị Hoàng -- bà giúp chồng đào ngũ, khi ông Bửu Sum bị đưa đi tác chiến ngoài Quảng Ngãi/Trung bộ. Đây là cuốn sách được nhiều văn hữu ưa thích nhất; không phải vì họ có óc phần chiến; chỉ vì nó diễn tả trung thực tâm tình, cảm nghĩ sống thực nhất -- lại có tính chất tiểu thuyết hơn các cuốn khác; chẳng hạn, như Vòng Tay Học Trò.
(Giai thoại Hồng/ Hồ Trường An.)

Sau 1975; trong màn 'tự phê tự kiểm trong khóa Bồi dưỡng chính trị', bà Nguyễn thị Hoàng nói trơn như mỡ, như 'rau muống lặt'. Đại khái:

" ... Bọn văn nghệ miền Nam chúng tôi bị tên đầu sỏ đế quốc chế độ hư hỏng thói nát đầu óc. Chúng tôi là kẻ bệnh hoạn, viết những tác phẩm bệnh hoạn. Xin 'Cách mạng' giúp đỡ chúng tôi, diu dắt những kẻ bệnh hoạn, tận nguyện là chúng tôi trên con đường sáng tác. ..."

rồi, bà hướng về chúng tôi, những kẻ 'cầm bút phe bại trận'; giọng van vỉ thật ai oán: "*... xin các anh cùng tôi, cùng tôi; trước giờ phút sống chết này, nói lên một lời gì đi. ...*"

Phe bại trận im lặng, mặt mày lạnh tanh. Còn phe thắng, tức phe cán bộ văn hóa tổ chức 'khóa học tập' -- trong đó có 'nhà văn nằm vùng' Vũ Hạnh, mặt mày lầm lì, nặng nề như cái cối đá. Sự kêu ca, van nài đã đẩy bà Nguyễn thị Hoàng vượt qua cái lần mức liêm sỉ cuối cùng. Thế là Vũ Hạnh và Sáu Lãng xúm lại hạch sách. sĩ vả bà Nguyễn thị Hoàng, nêu hầu hết cái tính chất đòi truy trong tác phẩm Vòng Tay Học Trò, bóc trần tư tưởng ngoại lai trong các tác phẩm khác nữa. Từ đó, một phần do chế độ kiểm duyệt; không thấy bà Hoàng viết gì tiếp; cho tới năm 1990, bà xin phép in cuốn Nhật Ký Của Im Lặng.

Mặc dầu có dư luận về sự trục trặc, tan vỡ giữa bà Hoàng và ông Bửu Sum, tiếp theo là nhiều mối tình lê thê của bà với người này, người nọ, vẫn được râm ran, bàn tán; chừng tỏ ở tuổi 'thất thập lai hi', bà Nguyễn thị Hoàng vẫn chưa chịu yên lành. ...

thuyvi (Hằm Nắng, 29/11/2011)